

ΠΡΙΣΜΑ 4'

12.05.21 - 01:00

Λήδα Αρνέλλου

ΕΝΤΥΠΗ ΕΚΔΟΣΗ

Η Αλληλεπίδραση ανθρώπου - υπολογιστή μέσα από την Τέχνη

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ΡΟΗ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

ΔΙΕΘΝΗ 07.07.24 - 21:03

Εκλογές στη Γαλλία / Διαψεύστηκαν τα πρώτα exit poll - Νίκη για το Νέο Λαϊκό Μέτωπο του Μελανσόν

ΔΙΕΘΝΗ 07.07.24 - 20:52

Γερμανία-Τουρκία / Οι Γκρίζοι Λύκοι έφτιαξαν φωλιές στην κερκίδα

ΑΘΛΗΤΙΚΑ 07.07.24 - 20:30

Κροατία - Ελλάδα / Δείτε σε live streaming τον μεγάλο τελικό της Εθνικής

ΔΙΕΘΝΗ 07.07.24 - 20:21

Εκλογές στη Γαλλία / Πρώτα της Λεπέν χωρίς αυτοδυναμία δείχνουν τα πρώτα ανεπίσημα exit polls

ΠΟΛΙΤΙΚΗ 07.07.24 - 20:01

Συνέντευξη με την εικαστικό Κυριακή Γονή

Τα σημεία επαφής της τεχνο-επιστημονικής έρευνας και της τέχνης είναι συχνά δυσδιάκριτα. Ωστόσο, στη διεπαφή αυτών των πεδίων ανθρώπινης δραστηριότητας προκύπτουν γόνιμες αναζητήσεις που προάγουν τον δημόσιο διάλογο για πολύπλοκα ζητήματα. Η βραβευμένη εικαστικός Κυριακή Γονή διερευνά μέσα από το έργο της την αλληλεπίδραση τεχνολογίας και κοινωνίας, μέσα από καλλιτεχνικά έργα που ενσωματώνουν έρευνα. Μιλά στο Πρίσμα για τα έργα της, στα οποία διαπραγματεύεται ζητήματα όπως η αλληλεπίδραση ανθρώπου-υπολογιστή, μέσα από διαδικασίες που εμπλέκουν ερευνητές αλλά και το κοινό.

Διαπραγματεύεστε σε έργα σας ζητήματα αλληλεπίδρασης ανθρώπου-υπολογιστή. Ποια είναι τα ζητήματα που θέλετε να αναδείξετε μέσα από τα έργα αυτά;

Η γρήγορη ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης τα τελευταία χρόνια συγκαταλέγεται σε αυτό που έχει ονομαστεί 4^η βιομηχανική επανάσταση και προφανώς δημιουργεί ερωτήματα και προβληματισμό σε διάφορα πεδία. Μεταξύ αυτών μπορούμε να αναφέρουμε τον καταμερισμό και την οργάνωση της εργασίας, τις μεθόδους εκμάθησης και απόκτησης γνώσης, τη συσσώρευση γνώσης και δεδομένων και τον συνεπαγόμενο βαθμό επιτήρησης και ελέγχου. Δύο, επίσης μείζονα, θέματα αποτελούν από τη μία το ενεργειακό αποτύπωμα της τεχνητής νοημοσύνης στο περιβάλλον και από την άλλη η εισχώρηση και διαίωηση στα μοντέλα της, προκαταλήψεων και σχέσεων εξουσίας σε σχέση με το φύλο, τη φυλετική καταγωγή, τον σεξουαλικό προσανατολισμό. Τέλος, εξίσου σημαντικό καθίσταται το ερώτημα του ποιος εντέλει κατέχει και ελέγχει τις πηγές για μια τέτοια ανάπτυξη, παρακολουθούμε ήδη έναν 'άτυπο' αγώνα μεταξύ κρατών. Παράλληλα, υπάρχουν νομοθετικά, κοινωνικά και ηθικά ζητήματα που προκύπτουν στις κοινωνίες μας και πολλοί μελετητές και ειδικοί εργάζονται πάνω σε αυτά.

Πώς σχετίζεται το έργο Etemal U με τη σχέση ανθρώπου-υπολογιστή και τον ψηφιακό εαυτό;

Το Etemal U (2016), που τελευταία παρουσιάστηκε στην Μπιενάλε του Trondheim, στη Νορβηγία (2020), παρουσιάζει μια πανδημία αμνησίας στο

πλήρη κατάπτωση μιας ασθενούς με το όνομα Βέρα, ο ψηφιακός βοηθός ταυτίζεται τόσο με αυτή που αποζητά μια υπόσταση, έστω ψηφιακή. Συγχρόνως μέσα από τον μονόλογο γίνεται σαφές το μεγάλο ποσοστό της ύπαρξής μας, που βρίσκεται στον ψηφιακό κόσμο, αυτός ο ψηφιακός μας εαυτός, και πώς το γεγονός αυτό μας καθιστά, άθελά μας, μέρος ενός συστήματος επιτήρησης με οικονομικές και πολιτικές προεκτάσεις. Ομολογουμένως το Eternal U είναι ένα αρκετά σκοτεινό έργο.

Πώς προσεγγίζετε τα ζητήματα αυτά στο έργο **Counting Craters on the Moon**;

Το έργο Μετρώντας κρατήρες στη Σελήνη (Counting Craters on the Moon) (2019) αποτελεί μια μάλλον πιο ήπια προσέγγιση στο εν λόγω θέμα. Στο επίκεντρο βρίσκονται η απόκτηση της γνώσης, η εκμάθηση, η παρατήρηση ως εργαλείο της επιστήμης, η εμπειρία και η κατανόηση του κόσμου και οι διαφορές που αυτά όλα παρουσιάζουν στον άνθρωπο και τη μηχανή. Φτιάχνω λοιπόν ένα φανταστικό διάλογο όπου συνομιλούν για αυτά τα θέματα το νευρωνικό δίκτυο DeepMoon, που αναπτύχθηκε το 2018 στο Καναδικό Ινστιτούτο Θεωρητικής Αστροφυσικής στο Πανεπιστήμιο του Τορόντο και ο Johann Friedrich Julius Schmidt (1825–1884), ο καταξιωμένος αστρονόμος και τρίτος διευθυντής του Εθνικού Αστεροσκοπείου της Αθήνας.

Αποστολή του Julius Schmidt και του DeepMoon ήταν ο εντοπισμός και η καταμέτρηση κρατήρων στην που λόγω της απουσίας ατμόσφαιρας στην επιφάνεια της σελήνης, παραμένουν αμετάβλητοι και έτσι η μελέτη τους προσφέρει πληροφορίες για το παρελθόν, αλλά και το πιθανό μέλλον του εγγύτερου πλιακού μας συστήματος. Ο Schmidt αφιερώνει 35 χρόνια έρευνας και δημιουργεί ένα από τους πιο λεπτομερείς σεληνιακούς χάρτες με 30.000 κρατήρες, ενώ το DeepMoon εντοπίζει μέσα σε ένα 24ωρο 7.000 κρατήρες. Αυτή η ακραία αντίθεση ήταν η αφορμή για το έργο και τον φανταστικό διάλογο μεταξύ τους.

Στην εγκατάσταση ο διάλογος ηλαιοιώνεται με γλυπτά, σχέδια, αρχαιακό υλικό, τον χάρτη του Schmidt, το dataset του DeepMoon. Για το έργο αυτό συζήτησα με την ομάδα του DeepMoon, οι οποίοι μου παραχώρησαν το υλικό της παρατήρησης (dataset) και δέχθηκαν να εφαρμόσουν το DeepMoon πάνω στο χάρτη του Schmidt. Το αποτέλεσμα του πειράματος είναι μέρος της εγκατάστασης και παρουσιάζει μια μάλλον λιγότερο απειλητική θέαση της τεχνητής νοημοσύνης, αποκαλύπτοντας μια πιο 'αλληλοσυμπληρωματική' σχέση μεταξύ ανθρώπου και μηχανής. Υπάρχουν, όπως φαίνεται, ανθρώπινες δεξιότητες και ποιότητες τις οποίες δεν θα μπορούσε να αποκτήσει ή να μιμηθεί η τεχνητή νοημοσύνη.

Ο ουσιαστικός διάλογος με τη συγγραφέα και επιμελήτρια Δάφνη Δραγώνα κατά την έρευνα και παραγωγή, καθώς και οι συζητήσεις με τους αστροφυσικούς Φίορν-Αναστασία Μεταλλινού από το NOA και με τον Mohamad Ali Dib της επιστημονικής ομάδας του DeepMoon εμπλούτισαν το έργο.

Το Μετρώντας κρατήρες στη Σελήνη παρουσιάστηκε σε δύο ατομικές εκθέσεις, στη Σλοβενία (2019) σε επιμέλεια της Δάφνης Δραγώνα και ένα χρόνο μετά στην Κροατία στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πρωτεύουσας Ριέκα 2020. Μέρος της εγκατάστασης θα παρουσιαστεί σε μια ομαδική έκθεση στην Αθήνα μέσα στο καλοκαίρι. Ένα κείμενό μου για τα δύο έργα θα συμπεριληφθεί στον τόμο AI & Humanities του Κοινού Κέντρου Ερευνών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

* Η Κυριακή Γονή έλαβε τον Οκτώβριο το Βραβείο Inspire 2020, για την πολυμεσική της εγκατάσταση "Κήπος Δεδομένων", που παρουσιάστηκε ως ατομική έκθεση στη Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση, ενώ πρόσφατα κέρδισε μία θέση ως φιλοξενούμενη καλλιτέχνης στο ArtScience Residency Program της Ars Electronica που υποστηρίζει η Art Collection Deutsche Telekom.

Περισσότερες πληροφορίες: <https://kyriakigoni.com/>